

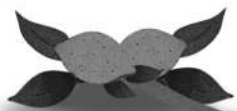
Jo Cotterill

Lămâi,
cărți și
prieteni

Traducere din engleză și note de
Andrei Covaciu

CORINT BOOKS

3

Domnișoara Spotlin ne-a pus, pe mine și pe Mae, să facem împreună o temă la limba engleză. Trebuia să împerechem cuvinte care înseamnă același lucru. Am știut că domnișoara Spotlin ne-a dat plicul cu elemente de vocabular pentru elevii avansați, pentru că toate cuvintele erau tipărite cu litere mov. Cei mai mulți colegi au primit cuvinte verzi sau albastre. Grupul copiilor dislexici a primit plicul care conținea cuvinte roșii.

Eu cunosc o mulțime de cuvinte, pentru că obișnuiesc să citesc mult. Faptul că am fost pusă în pereche cu Mae m-a făcut să mă întreb dacă și ea citește la fel de mult. Sau poate că domnișoarei Spotlin pur și simplu nu i-a venit altă idee.

— „Vorbăreț”, am spus eu, luând un cuvânt din grămadă. Cu „locvace”.

Mae a dat din cap.

— „Îngrijorat” — face pereche cu „impacientat”.

O pereche de cuvinte destul de ușoară.

— „Sofisticat” și „elegant”, am continuat eu.

Iar Mae a spus:

— „Verosimil” și „credibil”.

Am rămas impresionată: nu sunt mulți în clasa mea care știu ce înseamnă „verosimil”. Poate că Mae citește, într-adevăr, o mulțime de cărți. M-am concentrat apoi asupra cartonașelor, în căutarea altor perechi de cuvinte.

Mae m-a provocat mai departe:

— „Minuscul” și „miniatural”.

Am ridicat din sprâncene și am întins mâna după cuvintele „cerebral” și „intelectual”.

— Ești bună la asta, mi-a mărturisit Mae.

— Și tu ești, i-am răspuns eu.

Imediat, fața i s-a luminat:

— Îmi plac cuvintele.

— Și mie.

În clipa aceea, am simțit ceva asemănător unei surprize. Nu am mai întâlnit niciodată pe cineva de vârsta mea care să mărturisească faptul că „îi plac cuvintele”.

— Cuvintele sunt un fel de mâncare, nu crezi? m-a întrebat ea, nedezipindu-și privirea de cartonașele tipărite. Au felurite arome și se simt diferit în cerul gurii. Vreau să spun: cu toate că „cerebral”

și „intelectual” înseamnă același lucru, senzația pe care ți-o provoacă fiecare cuvânt este diferită. „Cerebral” este ceva aproape fad ori dulce — iar sfârșitul cuvântului parcă ți-ar ieși singur din gură. În vreme ce „intelectual” este asemenea unui ritm de marș. „In-te-lec-tu-al”. Parcă l-ai clănțăni.

Nu prea știam ce să-i spun, pentru că eu nu pri-visem niciodată cuvintele așa, iar în clipa aceea creierul meu se căznea să găsească un răspuns. Nu reușeam însă să scot nicio propoziție pe gură.

Am potrivit restul cuvintelor într-un timp record. Domnișoara Spotlin a râs în clipa în care am chemat-o:

— Nu am un set mai dificil decât acesta, ne-a mărturisit ea cu regret. Va trebui să citiți ceva până la pauză.

Mae a părut mulțumită de propunere. Amândouă am scotocit în pupitre și am scos de acolo câte o carte. Între timp, eu renunșasem la *Pollyanna*, pentru că avusesem un vis oribil în care se făcea că eram obligată să mănânc piftie din rasol de vițel, după care mi s-a făcut rău. Acum încerc să citesc *Aventurile lui Black Beauty*¹, în care este descrisă viața unui cal — dar nu în culori calde, siropoase. Acțiunea se petrece de-mult, iar Black Beauty ajunge să fie maltratată de mai

1. *Black Beauty*, roman, apărut în 1877, al scriitoarei britanice Anna Sewell.

mulți oameni. Eu nu mă dau în vânt după cai, însă povestea aceasta este bine scrisă, cu toate că, uneori, propozițiile mi se par prea lungi. După ce am auzit-o pe Mae, am simțit o nevoie intensă să citesc cuvintele cu voce tare, ca să le simt „aromele”.

Dar, în loc de asta, am aruncat o privire către cartea lui Mae. Ea citea ceva intitulat *Jurnalul Annei Frank*¹.

— Un jurnal? am întrebat-o eu, dorind să nu par mirată, însă vocea cu siguranță mi-a trădat nedumerirea.

Singura carte-jurnal pe care am citit-o vreodată era despre o fată care descoperă că, în realitate, este o prințesă — ceea ce mi s-a părut puțin cam ridicol.

— Ce fel de jurnal?

— Un jurnal din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, mi-a răspuns Mae atunci. Eroina, pe care o cheamă Anne, a fost nevoită să se ascundă de frica naziștilor.

Știam cine fuseseră naziștii, pentru că citisem o carte despre un băiat german care s-a împrietenit cu un băiat evreu, într-un lagăr de concentrare nazist. Povestea lor m-a mișcat profund.

1. *Jurnalul Annei Frank* este o carte compusă din însemnările unei tinere care, în timpul ocupației germane din Olanda, a stat ascunsă doi ani, împreună cu familia ei. Prima ediție a apărut în 1947, în limba olandeză. Ediția în limba română a fost publicată în 2011 de Editura Humanitas.

- Cine a scris cartea? m-am interesat eu.
- Ea însăși. Fata — Anne. Nu este ceva inventat, este o poveste adevărată. Între timp, a devenit celebră.
- Și-a publicat propriul jurnal?
- Nu, mi-a răspuns Mae. Fata a murit. Am rămas consternată.
- Și atunci cum de îi citești jurnalul?
- L-a recuperat tatăl ei, după război, a spus Mae, cât pe ce să izbucnească în lacrimi. Este ceva atât de trist, Calypso! A murit cu puțin timp înainte de sfârșitul războiului. Dacă ar fi rezistat puțin mai mult...
- A suspinat și și-a șters ochii.
- Oricum, este o carte foarte bună. Ar trebui să o citești și tu.
- Poate că o voi citi, i-am spus eu, captivată de povestea acelui jurnal.
- Apoi, i-am arătat cartea mea:
- Eu citesc asta.
- Ah, ador *Aventurile lui Black Beauty*! a exclamat ea. Dar... săraca Ginger!
- Ce i se întâmplă lui Ginger?
- Imediat, Mae și-a acoperit gura cu palma.
- Of, îmi pare atât de rău! Nu ar fi trebuit să spun asta! Nu ai ajuns până acolo, nu-i așa?
- Până unde?

— Nu-ți pot spune! Nu-ți pot spune! a repetat ea de parcă ar fi înnebunit. Ah, urăsc atunci când cineva îmi povestește ce se întâmplă mai departe într-o carte pe care tocmai o citesc! Îmi pare rău! Te rog, iartă-mă!

— Bineînțeles că te iert, i-am răspuns eu, nedumerită de înflăcărarea ei, dar și întrebându-mă ce i se va întâmpla oare lui Ginger.

Sper ca această carte să nu-mi provoace coșmaruri, la fel ca precedenta.

Mae a oftat ușurată.

— Slavă cerului! Nu mai scot o vorbuliță, promit, a spus ea, închizând un fermoar imaginar peste propriile buze numai ca să-l deschidă la loc și să adauge: Știam eu că avem gusturi comune în privința cărților. Te-am văzut ieri citind *Pollyanna*. Nu-i așa că e un nume frumos? „Pollyanna”... ca un fel de „polen”. E o adevărată plăcere să-i rostești numele. Și mie mi-ar plăcea să am un nume mai drăgălaș, precum al tău. „Calypso”. Nu e uluitor să fii numită după un stil muzical¹?

— Oh! am făcut eu, neștiind ce să zic.

— Iată de ce ți-am scris numele cu vreascuri: pentru că mi-a plăcut atât de mult, încât am vrut să-l scriu pe pământ.

1. Calypso, stil de muzică afro-caraibean apărut inițial în Trinidad-Tobago la începutul secolului al XX-lea și răspândit ulterior în Antilele Mari și în Venezuela. (*N. trad., apud Wikipedia.*)

— Păi... mulțumesc. Și mie îmi place numele tău, i-am spus, gândindu-mă că așa era politicoș. Are un aer... primăvărat. E plin de speranță. Știi tu. Mae ca în luna *mai*.

Auzind asta, Mae m-a privit cu ochi mari:

— Ah, o oftat ea. Ce drăguț! Nici nu știi cât mă bucură cuvintele tale. Îți mulțumesc!

Am lăsat privirea în pământ, ușor stânjenită.

— Mă tem că nu am terminat *Pollyanna*. Eu...
ăăă... am avut un coșmar în care mâncam piftie din rasol de vițel.

Năsucul lui Mae s-a încrețit ușor:

— Îu, sună oribil, nu-i așa? Eu m-am interesat. De fapt, este un jeleu făcut din picioare de vițel. Dar tu știai că toate jeleurile din magazine sunt făcute din așa ceva, nu?

— Pe cuvânt? am rămas eu cu gura căscată. Cred că glumești.

— Nu. Se numește gelatină.

M-am cutremurat:

— Mai bine nu aș fi început niciodată să citesc cartea aceea.

— Ah, ce păcat că nu ai citit-o până la capăt, mi-a spus Mae. Sfârșitul m-a făcut să plâng! Dar, de fapt, a adăugat ea, eu plâng la finalul celor mai multe cărți. Tu nu?

— Nnn... nu prea.

A urmat o scurtă pauză.

— Ei, înseamnă că numai eu.

Mi-a aruncat un zâmbet incert, iar conversația s-a încheiat ca din senin.

După încă o pauză, ne-am întors amândouă la cărțile noastre.

M-am simțit ciudat și un pic întristată, de parcă aș fi făcut vreo gafă — însă habar n-aveam despre ce era vorba sau ce ar fi trebuit să fac să o îndrept.

Gândul acela m-a străbătut asemenea unui fulger.

Tata are nevoie de mine. Ceea ce nu însemna doar să îl supraveghez în momentele în care se lăsa cuprins de depresie. Acum era vorba despre *noi*, despre existența noastră, în acest loc, împreună.

Cum de nu înțelesesem acest lucru mai devreme? În tot acest timp, el se comportase de parcă nu ar fi avut nevoie de mine, spunându-mi că eu și el suntem două persoane independente. Ceea ce era o minciună!

Bineînțeles că avea nevoie de mine. Așa cum și eu aveam nevoie de el, așa cum *mereu* avusesem nevoie de el — chiar mai mult, din ziua în care murise mama. Prin urmare, de ce mă tot îndepărtase de el?

Mae este prietena mea, iar eu am nevoie de ea. Ce m-aș fi făcut dacă aș fi pierdut-o?

Bineînțeles, asta era!

Tata nu voia să mă iubească așa cum o iubise pe mama, *din cauză că mama murise*. Iar atunci când iubești pe cineva, pierderea acelei persoane creează o durere atât de puternică, încât ajungi să îți dorești să nu o fi iubit niciodată.

Iar tata îmi tot spusese că nu are nevoie de mine numai ca să mă protejeze. Încercase să mă facă să înalț niște ziduri în jurul propriei mele inimi, ca să nu ajung vreodată să sufăr așa cum suferise el.

Doar că el înțelesese totul greșit. Oamenii au nevoie de oameni. Nu poți să te ții mereu la distanță de ceilalți, ca să nu suferi. Tot ce obții în felul acesta este să suferi oricum — și, *în același timp*, să fii singur.

Toate aceste gânduri îmi explodau în minte, lovindu-se unele de altele, în vreme ce lumea din jurul meu era într-o mișcare cu încetinitorul, așezându-se pe noi coordonate.

Tata nu este singur. Mă are pe mine. Iar acum înțelegeam unde trebuia să îmi găsesc forța interioară. Aceasta trebuia să *îți fie oferită* de alți oameni. Atunci când cuiva îi pasă de tine, acea persoană îți oferă o bucățică din ea însăși. Ceea ce te întărește. Prietenia lui Mae mi-a făcut viața mai interesantă, mai plină de căldură, de culoare... mai *veselă*. Iar eu îmi pot da seama, după felul în care ea se luminează la față atunci când mă vede, că și eu îi ofer ceva de

valoare. Împreună suntem mai puternice decât am fi, separat, fiecare.

Intenționez să am grijă de tata. Să nu-l părăsesc. Să rămân lângă el până când ar fi depășit criza în care se cufundase, pentru că mă simțeam în stare să-i ofer forța de care avea nevoie ca să depășească acel moment.

Iar după aceea, cu siguranță ne vom simți, împreună, mai puternici decât am fi, luați separat, fiecare.

În dimineața de sâmbătă, locuința noastră părea cufundată în liniște și pace. Am rămas în dormitorul tatei, citindu-i, după care am coborât la parter și am scris o nouă povestire. Am apucat chiar să fac puțină curățenie. Nici nu-mi aduc aminte când fuseseră curățate ultima dată robinetele de la baie. Am rămas surprinsă constatând cât de mult mi-a plăcut să le văd strălucind.

În după-amiaza aceea, a sunat Mae.

— Sunt în regulă, i-am spus. Ieri nu m-am simțit bine, așa că tata a fost de acord să lipsesc de la școală.

— Ți-am simțit lipsa, mi-a răspuns ea. Am compus niște careuri de cuvinte, după care le-am schimbat între noi. Careul meu a fost cel mai dificil din toată clasa: nimeni nu a reușit să găsească toate cuvintele!

Auzind asta, am simțit un ghimpe de invidie. Mi-ar fi plăcut să fi compus și eu un careu.

— Tu ai fi descoperit toate cuvintele, mi-a spus ea, amabilă. Ți-am păstrat o copie, ca să te poți uita pe ea luni.

— Mulțumesc! i-am zis eu, sperând din toată inima ca tata să își mai revină până atunci.

— Ai scris scrisoarea către Tata Crăciun¹? m-a întrebat Mae.

— Nu, i-am răspuns. Nu am mai făcut asta de ani buni.

— Ah, a făcut ea. Păi, eu i-am scris una. Nu știi niciodată, nu-i așa?

Am zâmbit. Mae a rămas o romantică, în această privință.

— Și ce i-ai cerut?

— Cărți! Și cupoane de reducere pentru cărți! Și o geantă imprimată cu imaginile unor cărți. Și niște creioane noi.

— Asta aș fi pus și eu pe listă. Și câteva caiete de notițe, pentru noile mele povestiri.

— O, nu — caiete de notițe! Am uitat de ele!

Mae părea de-a dreptul îngrozită.

Am început să râd:

— Sunt sigură că cineva își va aduce aminte să-ți cumpere niște caiete de notițe.

1. Father Christmas, numele tradițional englezesc al unui personaj personificând Crăciunul, adesea asimilat lui Moș Crăciun.

— Vii la noi de Crăciun? s-a grăbit ea să mă întrebe. Vii, nu-i așa?

Am ezitat să-i răspund. Oare cât durează o criză? Tata nu putea ieși din casă, câtă vreme se afla în starea aceea.

— Păi, i-am răspuns eu, tata încă nu a spus „da”. Dar o va face. Sunt sigură că o va face.

Mi-am încrucișat degetele, sperând din toată inima să am dreptate.

Aproape că o puteam auzi pe Mae țopăind pe loc de bucurie.

— Trebuie să vii, trebuie! Dacă va spune „nu”, o să vin eu și o să te rănesc!

Am izbucnit din nou în râs. E atât de bine să râzi: mi se părea că trecuseră zile întregi de când râsesem ultima dată.

— Nu vei fi nevoită să faci asta! Dacă va trebui, o să alerg eu până la voi!

— Să știi că ieri ți-am simțit cu adevărat lipsa, a repetat ea. A trebuit să stau lângă Aaliya, care a tot încercat să copieze de la mine. A fost ceva extrem de enervant.

În timp ce Mae îmi povestea și alte lucruri de la școală, mi-am lipit receptorul de ureche. Lipsisem numai o zi, însă mi se părea că trecuse mai mult timp de când nu mai fusesem la ore. Faptul că stătusem în casa mea cufundată în liniște, împreună cu tata,

m-a făcut să îmi dau seama cât de mult îmi place, de fapt, să mă aflu în compania altor oameni. În special în compania lui Mae și a familiei ei.

Dar încă nu puteam să-i spun ce se petrecuse de fapt. Nu îmi puteam asuma acest risc. Așa că, atunci când ea m-a întrebat „Vrei să treci pe la noi, mâine?”, a trebuit să spun „nu”.

Mae a părut dezamăgită.

— Dar nu te mai simți rău, nu-i așa?

— Nu, am răspuns eu, însă este posibil ca boala să fie contagioasă.

— Aha.

— Nu aș vrea să transmit microbii altora, am continuat eu, simțind cum minciunile îmi ies pe gură fără efort.

În sinea mea însă, mă simțeam prost, pentru că nu îmi place să nu spun adevărul.

Duminică de dimineață, am simțit cum mi se pune un nod în gât în clipa în care i-am dus tatei o cană cu ceai și am văzut că tocmai îmi citea povestirea. Părea extrem de concentrat: pupilele lui urmăreau cu mișcări constante rândurile de text înșirate pe pagini. L-am privit fascinată, fără să îmi pot desprinde ochii, de scena la care asistam, deși știam cât de enervant poate fi să știi că ești privit în timp ce citești. A trebuit să fac un efort ca să pun cana pe

noptieră, simțind cum îmi pulsează urechile din pricina încordării cu care așteptam reacția tatei. Oare va râde? Sau va suspina? El însă continua să citească, având întipărită pe chip o expresie neutră.

Am închis ușa după mine, simțind cum mă sufoc de nerăbdare. Trebuia să-mi găsesc ceva de făcut în timp ce tata își continua lectura, altfel aș fi înnebunit — cu urechea lipită de ușa dormitorului.

M-am dus în camera mea și am început să mă uit la obiectele din jur. Am simțit că sosise vremea să fac niște schimbări. Cu puțin efort, am tras patul dintr-un capăt al camerei în celălalt. Am scos hainele din comodă, apoi sertarele acesteia — și am mutat-o într-un alt loc. Am dat să bag hainele înapoi în sertare, însă am ezitat. Mi-am dat seama că multe nu mă mai încăpeau. Bucată cu bucată, am verificat fiecare bluză, pantalon și fustă, punându-le deoparte pe cele rămase mici. Grămada de haine rămasă părea destul de modestă. Poate că voi reuși să i le dau pe celelalte mamei lui Mae, iar ea le va face bucăți și le va transforma în alte haine? În felul acesta, nu va trebui să îmi cumpăr haine noi. M-am uitat cu atenție la tivul unei bluze. Eram — nu-i așa? — convinsă că tot ce trebuia făcut era să desfac cusătura, apoi să o refac în alt fel.

Eram sigură că aveam, pe undeva prin casă, un ac și o papiotă. Înainte să îmi dau seama ce fac, am

început să scotocesc prin sertarele din bucătărie, în căutarea trusei de cusut. Peste o jumătate de oră, pe podeaua dormitorului meu puteau fi văzute patru bluze făcute bucăți, în vreme ce eu eram ocupată desenând un tipar care să mă ajute să le cos în așa fel încât să obțin o bluză nouă.

La un moment dat, tata și-a făcut apariția în cadrul ușii, făcându-mă să tresar, surprinsă.

— Mă duc să fac o baie, mi-a spus el, după care s-a făcut nevăzut.

Măi să fie!

M-am aplecat puțin pe călcâie și m-am uitat în direcția scării. Oare terminase de citit povestirea mea? Ce impresie îi făcuse? Nu îmi spusese nimic despre ea!

Dar... Urma să facă o baie. Era prima dată când ieșise din pat (cu excepția momentelor în care se dusesse până la toaletă), după declanșarea crizei.

Nu trebuia să mă aștept la prea multe, prea curând. Dar era un semn bun.

În dimineața de luni, m-am trezit la ora obișnuită și mi-a luat o vreme să-mi dau seama că odaia mea arăta ciudat doar din pricina faptului că tocmai îmi mutasem mobilierul de colo-colo. Începea ultima săptămână de școală, însă nu eram sigură dacă era cazul să-mi pun uniforma. M-am îndreptat în vârful picioarelor către ușa tatei și am tras cu urechea. Îi puteam auzi respirația regulată, așa că am bănuir că încă dormea. Nu spusese nimic despre povestirea mea, ceea ce, pur și simplu, mă înnebunea — însă îmi jurasem să nu îl întreb nimic. Îmi va spune el atunci când se va simți pregătit să o facă. După baia de aseară, s-a îmbrăcat și amândoi am stat la parter, în camera de zi, în timp ce eu citeam o carte. El a continuat să se uite în gol — însă era un gol diferit de cel din dormitorul lui, așa că am considerat că făcuse un progres.

Am coborât la parter, înfiorându-mă din pricina dalelor reci de piatră, și i-am preparat o cană de ceai negru. Nu mai aveam lapte, așa că unul dintre noi ar fi trebuit să iasă la cumpărături în ziua aceea.

Am dus ceaiul la etaj și am deschis ușa dormitorului:

— Bună dimineața!

În clipa aceea, am simțit cum mi se taie respirația, pentru că plapuma era acoperită cu foi. Foile mele — precum și multe, multe altele, acoperite cu scrisul de mână al tatei. Tata *scrisesse*. În toiul nopții. Vreme de mai multe ore, din câte îmi puteam da seama.

Am simțit cum mi se clatină cana în mână, vărșând pe podea stropi de ceai. M-am grăbit să o las jos. Oare ce scrisesse tata? Încremenisem de groază. Dacă era din nou vorba despre lămâile lui?

Mi-am întins mâna către cea mai apropiată foaie de hârtie, însă tata a căscat ochii, făcându-mă să dau un pas înapoi, simțindu-mă vag vinovată de propriul gest.

— Calypso, mi s-a adresat el cu o voce somno-roasă. Cât e ceasul?

— Opt fără un sfert, i-am răspuns eu, nepuținându-mi dezlipi privirea de pe foile răsfire pe pat. Tu cum te simți?

Tata s-a ridicat în capul oaselor, frecându-se la ochi.

- Sunt în regulă, cred. Ce zi e azi?
- Luni.
- Luni? Chiar așa? m-a întrebat el, părând confuz. Ești sigură?
- Da, am răspuns eu, mușcându-mi buza.
- Oare chiar era confuz? Vreau să spun — s-a întâmplat de multe ori, în trecut, să nu știe ce zi era. Ar fi trebuit să fiu îngrijorată?
- Da, dar voi rămâne acasă pentru a avea grijă de tine.
- Tata s-a încruntat.
- A început vacanța? m-a întrebat el.
- Nu. Nu, azi e zi de școală, dar...
- Atunci ar trebui să te duci, mi-a spus el.
- Cum rămâne cu mâncarea? l-am întrebat. Îmi promiți că o să mănânci ceva la micul dejun? Dar la prânz? Nu mai avem lapte. Poate că ar trebui să mă întorc acasă înainte de prânz.
- Nu, mi-a răspuns el, aproape iritat. Sunt în regulă, Calypso. Pentru numele lui Dumnezeu, sunt un om mare. Cred că îmi pot purta și singur de grijă.
- Am rămas cu gura căscată și am simțit cum mă înțepă ochii din pricina șocului. Chiar *nu știa* ce am făcut pentru el în ultimele trei zile? Să nu fi avut habar cât de îngrijorată am fost din pricina lui? Câtă nerecunoștință! Nu îmi venea să cred!
- Bine, am răspuns eu brusc. Mă duc să mă îmbrac.

Dintr-odată, am simțit că abia așteptam să ies de acolo. Am uitat de foi. Nu mă mai interesa ce prostii scrisese acolo. M-am îmbrăcat și am luat micul dejun, înghițind cu noduri fiecare duminică. Mă simțeam atât de jignită, încât nici măcar nu am catadicsit să îmi iau la revedere. Mi-am luat doar rucsacul și am strigat în susul scărilor:

— Am plecat. Pa.

Nu am auzit niciun răspuns.

Am trântit ușa în urma mea.